
Bidrar plastforurensning til hjerte- og karsykdom?

FRA ANDRE TIDSSKRIFTER

AMANDA HYLLAND SPJELDNÆS

Universitetet i Oslo

Pasienter med karplakk der det ble påvist plastpartikler, hadde en høyere forekomst av hjerteinfarkt, hjerneslag og død.



Illustrasjonsfoto: pressdigital/iStock

Både plastforurensning og hjertesykdom er store globale utfordringer, men er det en sammenheng mellom dem? Dette ble undersøkt i en ny italiensk observasjonsstudie med 257 pasienter som hadde gjennomført forebyggende karotiskirurgi med fjerning av plakk [\(1\)](#). Plakkene ble undersøkt for mikro- og nanoplast, og pasientene ble fulgt i rundt tre år. Om lag 58 % av pasientene hadde mikro- og nanoplast i sine karplakk. Andelen var enda høyere hos menn og hos røykere. Geografisk bosted hadde ikke betydning. Forekomsten av

hjerterinfarkt, hjerneslag og død var mye høyere hos pasientene med plast i plakkene enn hos dem med plakk uten plast (hasardratio 4,53; 95 % KI 2,00 til 10,27).

– Denne studien viser en sammenheng mellom mikro- og nanoplast og helseutfall, men å si noe presist om størrelsen på slike effekter er vanskelig og kompliseres av at plastprodukter inneholder mange tusen ulike kjemikalier, sier Erlend T. Aasheim, som er avdelingsdirektør i Helsedirektoratet og førsteamanuensis ved Universitetet i Oslo. Han mener denne kunnskapen må omsettes til politikk og handling, for eksempel ved at Norge og andre europeiske land følger opp Budapest-erklæringen om klimaendringer, forurensning og tap av biologisk mangfold, og at Norge fortsetter ledelsen av en internasjonal koalisjon for å få slutt på plastforurensning.

Aasheim mener utfordringen med plastforurensning har flere likhetstrekk med klimaendringene.

– Begge er menneskeskapte og knyttet til fossil produksjon og forbruksmønstre som ikke er bærekraftige. Et annet likhetstrekk er økende oppmerksomhet om helseeffektene ved klimaendringer og plastforurensning, som sammen med annen forurensning og tap av biologisk mangfold er en trussel for helse, økosystemer og livsgrunnlaget til framtidige generasjoner. Disse temaene diskuteres både i Verdens helseorganisasjon og på klimatoppmøtene. Helsesektoren har en viktig rolle i å synliggjøre helseeffektene av disse store samfunnsutfordringene, sier Aasheim.

REFERENCES

1. Marfella R, Prattichizzo F, Sardu C et al. Microplastics and nanoplastics in atheromas and cardiovascular events. *N Engl J Med* 2024; 390: 900–10. [PubMed][CrossRef]

Publisert: 21. mai 2024. Tidsskr Nor Legeforen. DOI: 10.4045/tidsskr.24.0211
Opphavsrett: © Tidsskriftet 2026 Lastet ned fra tidsskriftet.no 7. juli 2026.